TEKST • JOHAN DÉMOED



SIMSON

HOEVEEL MENSEN DOODDE HIJ?

‘En de doden, die hij in zijn sterven gedood heeft, waren meer, dan die hij in zijn leven gedood had.’
- Richteren 16:30

Met een ezelskaak sloeg Simson duizend Filistijnen neer (Richteren 15:15). Eerder velde hij er ook al dertig (Richteren 14:19). Dat is wat de Bijbel meldt: 1030 doden. Ook is duidelijk dat Simson er in zijn sterven meer doodde dan in zijn leven. Op het dak van de Dagon-tempel waren maar liefst drieduizend mannen en vrouwen toen hij de pilaren omduwde en het gebouw instortte (Richteren 16:27). Maar… drieduizend mensen op één balkon: is dat niet een beetje veel? Is er van opgegraven Filistijnse tempels bekend dat ze een dak hadden dat groot genoeg was om zoveel mensen op kwijt te kunnen?

Het is helder dat er talloze mannen en vrouwen aanwezig waren op het feest in de tempel van Dagon. Ze wilden allemaal zien hoe Simson, de geweldenaar, door hun machtige soldaten was geknecht. Hoeveel mensen er precies aanwezig waren? Bij het aantal van drieduizend kun je vraagtekens zetten. Van oude opgegraven Filistijnse tempels is bekend dat ze zo’n 15 bij 15 meter groot zijn. Hoeveel mensen passen er op zo’n oppervlakte? Hooguit 1350, uitgaande van 6 personen per m² (wat al een overschrijding is van de huidige veiligheidsnormen die uitgaan van 5 personen per m²). Drieduizend is dan praktisch onhaalbaar. De tempel was daar simpelweg te klein voor.

NOG EEN TEMPEL?

Maar hoe zit het dan? Het kan natuurlijk dat er ooit nog een tempel wordt gevonden met een afmeting van ongeveer 22 bij 23 meter. Daar passen wel drieduizend mensen op het dak, maar ruimte om naar beneden te kijken is er dan niet. Richteren 16 vers 27 noemt specifiek dat deze mannen en vrouwen ‘toezagen hoe Simson speelde’ dus de nog te vinden tempel moet in elk geval fors groter zijn dan 22 bij 23 meter.

GROEPEN OF EENHEDEN

Een andere verklaring is dat je het Hebreeuwse woord ’eleph niet met *duizend* maar op een andere manier vertaalt. Over de drieduizend mannen en vrouwen op het tempeldak meldt de *Studiebijbel Oude Testament* namelijk: ‘Misschien is een vertaling van drie groepen hier beter?’ Voor de goede orde: de Hebreeuwse tekst op zich is dus correct, maar in de vertaling kan een andere betekenis zijn gekozen dan bedoeld is. Lang geleden maakte Flinders Petrie er al op attent dat het woord ’lp (’eleph) nog een andere betekenis heeft dan *duizend*, namelijk *groep*, *familie*, *eenheid* of iets dergelijks (in Numeri 1:16 en Richteren 6:15 bijvoorbeeld). Mogelijk is die betekenis ook hier in de getallen van toepassing. In dat geval kun je de drieduizend mannen en vrouwen op het tempeldak dus ook vertalen met *drie groepen*.
Het is zelfs mogelijk dat er twee afzonderlijke woorden waren, die er zonder klinkers allebei uitzien als ’lp maar die verschillend werden uitgesproken. In later tijd beperkte de betekenis van ’lp zich tot *duizend*. De kennis van de andere betekenis ging verloren en zo werden ’lp *duizend* en ’lp *eenheid*, *strijdgroep* door elkaar gehaald.

Dit werpt dan ook weer een ander licht op de duizend Filistijnen die Simson neersloeg. Dat kunnen er ook minder zijn geweest, omdat de nadruk lag op het feit dat Simson de belangrijkste strijdgroep (eenheid) van het Filistijnse leger de finale slag toebracht. ‹

• WEET MEER:
www.weet-magazine.nl/Simson1
www.weet-magazine.nl/Simson2